

Scenariusz dobrych praktyk

Warsztaty na wystawie dla osób dorosłych w spektrum autyzmu na przykładzie rozwiązań w EMST National Museum of Contemporary Art Athens.

Wstęp

National Museum of Contemporary Art Athens to narodowe muzeum sztuki współczesnej w Atenach (EMST). Instytucja zajmuje się prezentacją greckiej i światowej sztuki nowoczesnej. W muzeum niezwykle ważną rolę pełni program edukacyjny, który jest realizowany również z myślą o osobach zagrożonych wykluczeniem społecznym. Muzeum realizuje szeroki program pod nazwą "EMST Without Borders" (EMST bez granic), w ramach którego organizowane są warsztaty, oprowadzania i spotkania dla różnych grup społecznych. Jedną z najważniejszych ścieżek edukacyjnych w muzeum jest działalność skierowana wobec osób w spektrum autyzmu i osób z niepełnosprawnościami intelektualnymi.

Chcąc zaprosić do instytucji osoby w spektrum autyzmu należy zadbać o odpowiednią komunikację oraz dostępną sensorycznie przestrzeń.

Dobre praktyki w tym zakresie znajdują się w Scenariuszu pod tym linkiem:

https://drive.google.com/file/d/1agBe4Y_sP35o0i_XBhq2lu99If1GTQk/view?usp=sharing

Scenariusz warsztatów

Grupa wiekowa: osoby dorosłe w spektrum autyzmu o niskich kompetencjach kulturowych wraz z osobami asystującymi

Czas trwania: 120 minut

Temat: Warsztat dotyczył poznania wybranych dzieł z kolekcji EMST oraz tworzenia własnych prac plastycznych.

Cele:

- rozwijanie umiejętności związane z eksploracją, organizacją, rejestrowaniem i przekazywaniem informacji poprzez dzieła sztuki współczesnej
- nauka korzystania ze swoich zmysłów poprzez aktywne ćwiczenia dotykowe i ruchowe
- wzmacnianie zdolności obserwacji i zapamiętywania poznanych informacji
- pobudzanie wyobraźni
- poznawanie wybranych dzieł greckiej sztuki współczesnej
- rozwijanie umiejętności społecznych poprzez udział w zajęciach grupowych.

Opis: Spotkanie było podzielone na 4 etapy:

1. Powitanie uczestników w sali edukacyjnej i przedstawianie się. Przedstawienie szczegółowego planu zajęć. Ustalenie zasad zachowania. Prezentacja zdjęć prac, które będą pokazane podczas zwiedzania. (20 min)
2. Oglądanie prac na wystawie połączone z rozwiązywaniem krótkich zadań-łamigłówek dopasowanych do oglądanych dzieł. (40 min)
3. Powrót do pracowni edukacyjnej, wykonywanie prac plastycznych w formie kolażu przyklejanego na tekturowych walizkach. (40 min)
4. Podsumowanie. (20 min)

Materiały niezbędne do przeprowadzenia zajęć:

- instrukcje z zasadami zachowania w muzeum
- materiały służące do aktywizacji uczestników warsztatów - wstążki, koło barw, gra w klasy, kawałki materiałów pozwalające doświadczyć struktury wybranych prac
- tekturowe walizki, kleje, nożyczki, farby, kredki, gazety

Omówienie kroków i użytych narzędzi wraz z dokumentacją zdjęciową znajduje się w dalszej części scenariusza. Nie dostałyśmy zgody na robienie zdjęć uczestnikom więc na fotografiach pojawiają się prowadzący: Dimitris Kannas i Elisabeth Ioannides oraz wybrane narzędzia edukacyjne.

Innowacyjne narzędzia edukacyjne wykorzystane podczas warsztatów

1. Metoda: Przygotowanie w formie wizualnej zasad zachowania w muzeum.

Zasady zachowania w muzeum zostały spisane w formie krótkich komunikatów i opatrzone oznaczeniami w odpowiednich kolorach. To, co można robić jest oznaczone zielonym kształtem a to, czego nie wolno - czerwonym znakiem x.

Pracowniczka EMST zilustrowała poszczególne zasady zachowania zdjęciami dzieł ze zbiorów muzeum, co uważamy za bardzo ciekawą praktykę, która pozwala uczestnikom zajęć zapamiętać dzieła z kolekcji.

Zasada "Można oglądać" zilustrowana pracą Ilya Kabakov, "The Boat of my Life" (1993) z kolekcji EMST.

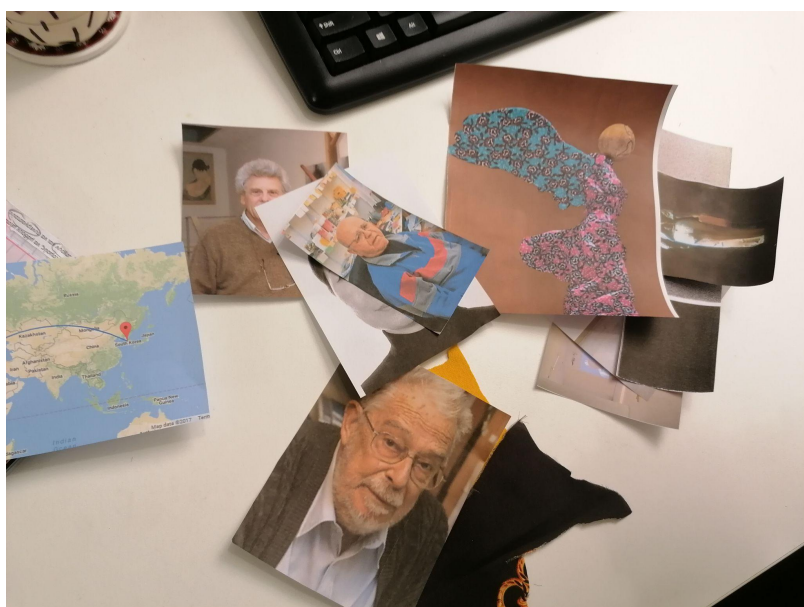

Zasada “Nie wolno krzyczeć” zilustrowana pracą Mariny Abramović i Ulaya “Aaa Aaa” (1978) z kolekcji EMST.

Metoda: przygotowanie zdjęć do prac, które będą oglądane podczas zwiedzania.

Przygotowywane zostały również zdjęcia dzieł sztuki oraz fotografie przedstawiające ich autorów i autorki. Materiały ze zdjęć zostały następnie zalaminowane i były pokazywane uczestnikom warsztatów w trakcie zajęć ale przed oprowadzaniem. Narzędzia te służyły do przygotowania uczestników zajęć do lepszego odbioru wystawy.

2. Zadania aktywizujące dorosłych uczestników podczas oprowadzania

Do każdej z prac, które były omawiane podczas oprowadzania zostały przygotowane ćwiczenia pozwalające odbiorcom na aktywny udział w oprowadzaniu.

Metoda: porównywanie materiałów

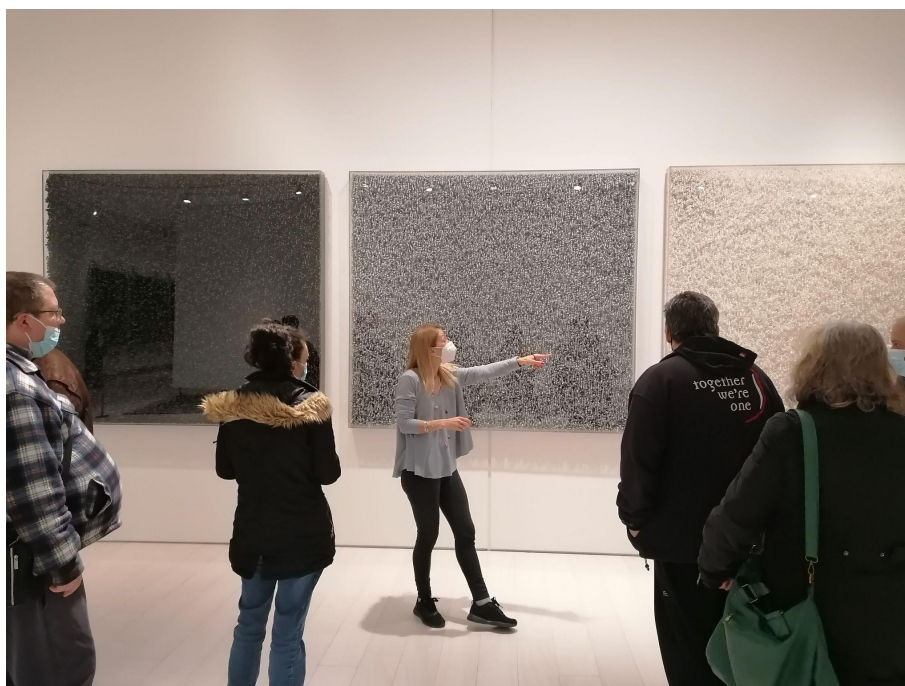
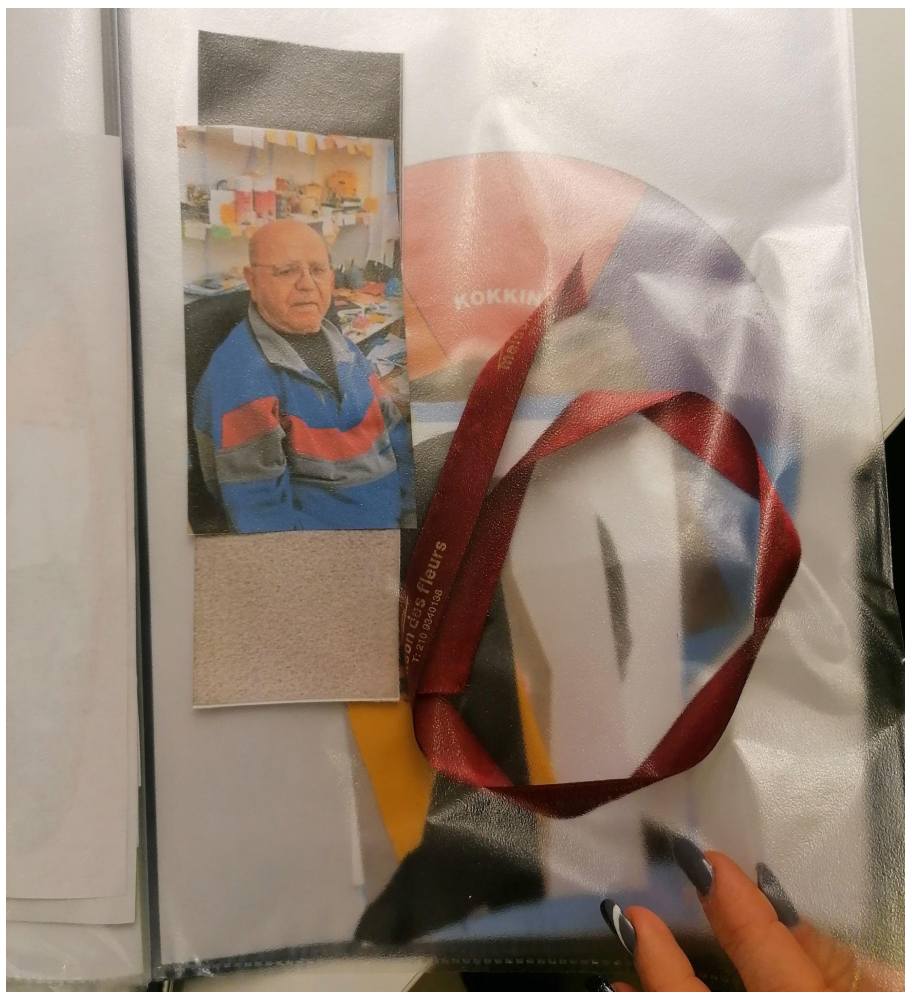
Na zdjęciu poniżej detale prac, które składają na tryptyk wykonany ze skręconych plastikowych wstążek w różnych kolorach.

Zadaniem uczestników podczas oprowadzania było wskazanie z którego rodzaju wstążek są wykonane prace. Edukatorzy mieli ze sobą różne rodzaje wstążek - materiałowe, plastikowe, gładkie i poskręcane. Uczestnicy na zasadzie porównania mieli odnaleźć właściwą odpowiedź.

Pavlos (Dionyssopoulos), "BOLDUC" (1980).

Poniżej zdjęcie autora pracy oraz przykładową wstążką różniącą się od tych na wystawie. Uczestnicy zwiedzania mogli też porównywać to jakie wstążki są w dotyku i z jakich materiałów zostały wykonane.

Edukatorka opowiada o pracach.

Metoda: gra w klasy

Na zdjęciu poniżej znajduje się detal instalacji “Hopscotch” (1974), którą wykonał Vlassis Caniaris. Tytuł pracy oznacza grę w klasy i między innymi to właśnie przedstawia instalacja. Klasy, narysowane kredą, są otoczone przez figury ludzi i walizek.

Edukatorzy omawiają pracę "Hopscotch" i rozkładają na ziemi przygotowane wcześniej klasy namalowane na szarym papierze. Następnie, uczestnicy warsztatów wraz z osobami asystującymi spróbowali swoich sił w grze w klasy.

Metoda: rozpoznawanie kolorów

Na zdjęciu poniżej praca Costasa Tsoclista, "Wayfarer" (1989). Praca to obraz, na który dodatkowo rzucona jest projekcja wideo przedstawiająca idącego mężczyznę. Mężczyzna trzyma w ręce czerwoną walizkę - stąd tytuł pracy "Wędrowiec". Czerwone są także szelki mężczyzny. Poza tym wszystkie kolory na obrazie są przygaszone i ciemne, dominują szarości i granat.

Edukatorzy przygotowali koło barw z podpisanymi kolorami. Uczestnicy zajęć mieli za zadanie wskazać który z przedstawionych kolorów pojawia się na pracy Costasa Tsoklisa. Podczas oprowadzania edukatorzy podchodzili kolejno do każdego z uczestników zajęć a osoby wskazywały odpowiednie miejsce na kole.

3. Zadanie plastyczne

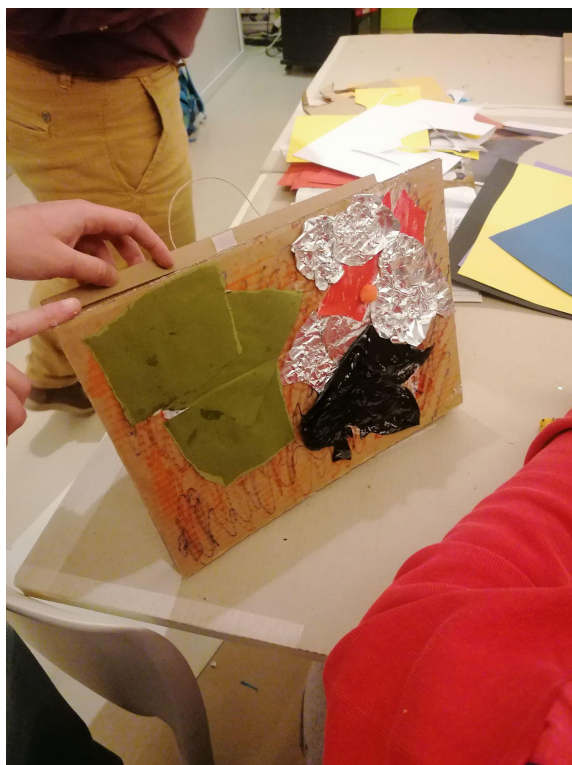
Po obejrzeniu wystawy grupa została zaproszona do pracowni edukacyjnej.

Na wystawie w dwóch pracach pojawiał się motyw walizki. Edukatorzy zaprosili więc uczestników zajęć do zaprojektowania własnych walizek, które będą dla nich pamiątką po przeprowadzonym spotkaniu.

Walizki z tektury zostały wcześniej wykonane przez jednego z edukatorów.

Zadaniem uczestników warsztatów było samodzielne zaprojektowanie designu walizek.
Przykładowe prace jakie powstały podczas warsztatów.

4. Podsumowanie

Na koniec spotkania odbyło się wspólne oglądanie wykonanych prac, dyskusja na ich temat i pożegnanie. Jednej z uczestników zajęć zaimprovizował nawet działanie performatywne z użyciem walizki.

Scenariusz opracowały Agata Sztorc-Gromaszek i Monika Rejman
Ateny/Lublin 2022